

Lasta suojaavat tekijät

Työntekijän käsikirja

Omaisat mielenterveystyön tukena Tampere ry

Työmallin päämäärät

Lasta suojaavat tekijät -keskustelu on Stakesissa kehitettyyn Lapset puheeksi -työmalliin pohjautuva neuvonnallinen työmalli. Sen päämääränä on tukea vanhemmuutta ja lasten kehitystä perheissä, joissa vanhemmalla on mielenterveyden ongelmia. Tarkoituksena on myös kartoittaa perheen ja lapsen mahdollisesti tarvitsemat tukitoimet ja toimia sen mukaisesti.

Työmallin struktuurit

- mukana sairastava vanhempi ja puoliso
- lapset mukaan ainoastaan, jos vanhempi itse tekee aloitteen
- tapaamiset joko toimipaikassa tai perheen kotona
- yhdestä kahteen 30-60 minuutin tapaamista

Miten se tehdään?

- asiakkaalta kysytään, onko hänellä lapsia
- jos vastaus on myönteinen, annetaan opaskirjat "Miten autan lastani?" sekä potilasopas omasta sairaudesta
- sovitaan 1-2 tapaamista
- kerrotaan, että asiakas voi ottaa puolison mukaan
- pyydetään sekä asiakasta että toista vanhempaa tutustumaan etukäteen opaskirjoihin ja pohtimaan niiden herättämiä kysymyksiä
- työntekijä voi käyttää apunaan työntekijän opasta

Lasta suojaavat tekijät – työmallin sisällöt

1. Tutustuminen ja työtavan esittely
2. Kartoitetaan lapsen vahvuudet, ongelmat ja elämäntilanne
3. Annetaan vanhemmille eväitä lapsen kehityksen tukemiseksi
4. Kerrotaan perheelle tukimuodoista ja autetaan järjestämään tarvittavat tutkimukset, hoidot ja tuki
5. Jos syntyy huoli lasten pärjäämisestä, ehdotetaan Neuvonpitoa
6. Lisäosiona työmalliin voidaan liittää Kummitoimintamalli erillisen käsikirjan mukaan

Oheismateriaali

Ennen työmallin toteuttamista työntekijän olisi hyvä lukea Miten autan lastani - opas (Omaiset mielenterveystyön tukena Uusimaa ry) ja tutustua Stakesin julkaisemaan Lapset puheeksi –lokikirjaan, ja jossa annetaan yksityiskohtaisempaa tietoa vanhemman sairauden vaikutuksista lapseen ja eri ikäisten lasten normaalista kehityksestä. Lokikirjan voi tulostaa Stakesin [www-sivuilta \(www.stakes.fi/toimivaperhe/tyomenetelmat \)](http://www.stakes.fi/toimivaperhe/tyomenetelmat).

Alkukartoitus:

Perherakenne: Ketä perheeseen kuuluu?

Perheenjäsen	Rooli	Ikä
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		

Sairaushistoria lyhyesti (kuka sairastunut, mikä sairaus, milloin)

Annettiinko kirjallista materiaalia?

Opas vanhemmille: "Miten autan lastani?" () kyllä

Omaa sairautta koskeva Potilasopas () kyllä

Ensimmäinen tapaaminen:

1. Tutustuminen ja työtavan esittely

- Työntekijän esittely tehty
- Työtavan esittely: menetelmä, aikaraamit, tarkoitus tehty
- Keskustelu luottamuksellisuudesta tehty
- Lupa ottaa yhteyttä hoitavaan henkilöön tehty
- Perheen struktuurit ja sairaushistoria lyhyesti tehty

Vinkkejä työntekijälle:

- *työskentelyn tausta: ”työtapa joka toteutetaan jokaisen lapsiperheasiakkaan kanssa”, ”on huomattu olevan hyötyä lapsille jos heidän tilanteeseensa kiinnitetään huomiota”*
- *onko vanhemmilla kysyttävää? Jäikö jokin asia mietityttämään?*
- *vanhemmilla voi olla pelko huostaanotosta, ”lapsista tehdään potilaita...”*

2. Lasta suojaavien tekijöiden kartoitus

- Millainen lapsi on kotona, persoonana, kuvauksia lapsesta
 tehty
- Kaverit: onko kavereita, montako, onko hyviä kavereita, tuoko kavereita kotiin, käykö yökylässä, onko kaverit vanhemman mielestä lapselle hyvää seuraa, onko iloa ja menoa?
 tehty
- Harrastukset, onko harrastuksia, viihtyykö, miten sujuu, onko muutoksia harrastuksissa?
 tehty
- Koulu/päiväkoti, viihtyykö, mistä aineista tykkää, onko kavereita koulussa, jaksako tehdä läksyt, onko muutosta koulussa pärjäämisessä verrattuna aiempaan, kiusataanko, ovatko vanhemmat olleet yhteydessä opettajaan, miten kouluunlähdöt sujuvat, iltapäivät koulun jälkeen?
 tehty
- Lapsen suhde omiin vanhempiin, suhde sisaruksiin
 tehty

- Lapsen ymmärrys vanhemman tilanteesta: mitä vanhempi ajattelee lapsen ymmärtävän, onko asiasta puhuttu, mitä lapselle on kerrottu, onko lapsi itse ottanut puheeksi asiaa?

tehty

- Arjen sujuminen: kuka laittaa ruuan, huolehtii käytännön asioista, miten paljon lapset ottavat vastuuta arjen sujumisesta, onko suhteessa ikätasoon

tehty

- Perheen ulkopuoliset aikuiset, onko heitä, ketä, missä, onko lapsen suhde vanhemman mielestä merkittävä?

tehty

- Vahvuudet ja huolet lapsista? Jos on huolia, tehdään ne hyvin konkreettisiksi.

tehty

Toinen tapaaminen:

1. Erityisesti puheeksi otettavat kysymykset

- **Syällisyys:** annetaan vanhemmille tietoa siitä, miten lapset voivat syyllistyä vanhemman oireista tai sairaudesta, sekä miten vanhempi voi vähentää lasten syyllisyyden tunteita

Vinkkejä työntekijälle:

- *jos lapset eivät ymmärrä, että vanhemman muuttunut käytös johtuu vanhemman sairaudesta, he usein tulkitsevan sen johtuvan heistä: ”äiti on surullinen, kun en ole tehnyt kotitöitä”*
- *vanhempi voi myös huomaamallaan syyllistää lapsia voidessaan huonosti ”en jaksa teidän kanssanne, kun tappelette”*
- *on hyvä, jos vanhempi voi sanoa lapselle, että väsymys / ärtyisyys ym. oireet johtuvat sairaudesta eivätkä lapsen käytöksestä*

tehty

- **Vanhemman hoito:** puhua vanhemman kanssa siitä, että lasta suojaa tieto siitä, että vanhemman hoito on aikuisten vastuulla. Lapsi ei voi omalla käytöksellään parantaa eikä sairastuttaa vanhempaa.

Vinkkejä työntekijälle:

- *lapsi voi yrittää auttaa vanhempiaan olemalla kiltti ja avulias*
- *jos vanhempi ei voi paremmin, lapsi yrittää enemmän ja enemmän, ottaa vastuuta vanhemman voinnista*
- *lapselle tärkeä viesti, että vanhempi hoitaa itseään ja saa apua -> lapsi voi vapautua liiasta vastuusta*
 - *”on mukavaa, kun autat kotona, mutta ei sinun tarvitse kaikkea tehdä”*
 - *”aina ei tarvitse olla kiltti: saat olla myös vihainen ja eri mieltä, en minä siitä rikki mene”*

tehty

- **Kotityöt:** miten arki sujuu, kenellä on vastuu?

Vinkkejä työntekijälle:

- *lapset voivat auttaa ikätasonsa mukaan*
- *vastuu säilyy aikuisilla ja lapsi saa olla lapsi*
- *jos vanhempi ei jaksa hoitaa kotia, hankitaan ulkopuolista apua tai mietitään muita keinoja*

tehty

- **Vanhemman ärtyvyys ja mahdollinen väkivaltaisuus:** otetaan puheeksi ja tarkistetaan että lapset ovat turvassa

Vinkkejä työntekijälle:

- *”usein kun vanhemman voimat ovat vähissä pinna palaa helposti ja kyky hallita omaa käytöstä ja reaktioita heikkenee”*
- *”onko teidän perheessä tapahtunut tällaista? Kerrotko vähän tarkemmin?”*
- *tarvittaessa neuvonpidon järjestäminen tai yhteys lastensuojeluun*

tehty

- **Lasten pelko vanhempien erosta:** kerrotaan vanhemmille että lapset saattavat usein pelätä vanhempien eroavan jos riitoja on paljon. Kannustetaan vanhempia ottamaan asia puheeksi. Jos ero on tulossa, kannustetaan vanhempia puhumaan asiasta myös lasten kanssa.

Vinkkejä:

- *sairaus lisää usein riitoja, kireyttä ja puhumattomuutta vanhempien välillä*
 - *lapset aistivat tämän, ja voivat usein pelätä, että vanhemmat eroavat*
- *onko erouhka todellinen vai ei, riitely tai ero ei johdu lapsista*
- *”Olette varmaan huomanneet, että meillä on enemmän riitoja kuin ennen. Meillä on vähän rankkaa nyt. Riidat johtuvat siitä, ei teistä. Ei me olla kuitenkaan eroamassa, vaan yritetään selvittää asioita välillämme”*
- *jos vanhemmat ovat eroamassa, on siitä hyvä kertoa lapsille korostaen sitä, että ero ei ole lasten syytä.*

tehty

- **Lasten pelko siitä, että vanhempi vahingoittaa itseään.** Puhutaan vanhempien kanssa siitä, että monet lapset pelkäävät, että vanhempi tekee pahaa itselleen. Mitä lapset ovat nähneet, kuulleet, aavistaneet ja miten asian voisi ottaa lasten kanssa puheeksi?

Vinkkejä työntekijälle:

- *aiemmat itsemurhayritykset hyvä ottaa puheeksi, jos lapset niistä tietoisia*
- *puheeksi ottaminen voi olla vaikeaa: annetaan vanhemmalle aikaa tähän*
- *Miten vanhempi voi puhua lapsen tiedossa olevista itsemurha-ajatuksista:*
 - *toivottomuus ja itsemurha-ajatuksiset osa sairautta, ja vanhempi saa hoitoa siihen*
 - *vanhempi voi luvata lapselle, että ei vahingoita itseään, vaan ottaa välittömästi yhteyttä hoitopaikkaan, jos tuntuu oikein toivottomalta*
 - *synkät ajatukset tai itsemurhayritys ei johdu lapsen kiukuttelusta tai huonosta koenumerosta*
- *jos vanhempi ei ole valmis tekemään turvasuunnitelmaa työntekijän tehtävä huolehtia vanhemman hoidosta ja turvallisuudesta*

tehty

2. Eväät kehityksen tueksi

Kerrataan ja käydään läpi lapsen normaalia kasvua ja kehitystä suojaavien tekijöiden toteutuminen/vahvistaminen kunkin lapsen kohdalla

Ymmärrys:

”Lapsen mieltä helpottaa tieto siitä, että sinulla on sairaus eikä itkuisuus ja ärtyisyys johdu siitä, että lapsi olisi tehnyt jotain väärin”

” Millähän sanoilla voisit kertoa masennuksestasi?”

Tunteet:

”Lasten peloista ja muista tunteista on hyvä puhua lapsen kanssa”

” On hyvä, että olet puhunut lapsesi kanssa siitä, että ette ole eroamassa, vaikka riitoja on ollutkin normaalia enemmän”

Arki:

”Arjen sujuminen suojaa lasta”

”Voisitko saada kotiapua, että lapset eivät joutuisi liian lujille?”

Ihmissuhteet ja harrastukset:

”Hyvä suhteet vanhempiin ja muihin läheisiin ihmisiin sekä omat kaverit ja harrastukset suojaavat lasta”

”On hyvä että lapsella on hyvä suhde isovanhempiin, tätä kannattaa tukea jatkossakin”

”Olisikohan mahdollista, että kannustaisitte lasta jatkamaan keskeytynyttä harrastusta”

tehty

5. Kummitoiminnan ehdottaminen, jos tarvetta verkoston vahvistamiseen

- Kerro vanhemmalle Kummitoiminnasta (Kummitoiminnan lokikirjan mukaan)
 - Kummitoiminnan tarkoitus on saada lapselle turva-aikuinen
 - turva-aikuinen etsitään perheen omasta verkostosta
 - kummin kanssa tehdään kummissopimus
 - myös kummi saa tietoa lasta suojaavista tekijöistä, ja mahdollisuuden osallistua kummien vertaisryhmään

tehty

4. Tukitoimien esittely:

Kerrotaan myös muista lapsiperheiden tukitoimista, joista perhe voisi hyötyä:

- perheinterventio
- perhekurssit, sopeutumisvalmennuskurssit
- perhelomat
- lasten, aikuisten, nuorten ryhmät
- sosiaalityön tukitoimet: kotiapupalvelu, tukiperheet ym.

tehty

6. Neuvonpito, jos vanhemmilla tai työntekijälle nousee huoli lasten hyvinvoinnista

- Kerro vanhemmalle Neuvonpidosta:
 - Neuvonpito on kokous, jossa huolta tarkastellaan
 - Kokoukseen kutsutaan paikalle työntekijöitä tai perheelle läheisiä ihmisiä, joista saattaisi olla apua
 - Neuvonpidon pohjalta vanhemmat voivat päättää, kuinka haluavat toimia huolen kanssa
 - Neuvonpito valmistellaan yhdessä perheen/vanhempien kanssa
 - esim. ketä kutsutaan, mistä on hyvä puhua jne..

tehty

Kommentteja:

Lasta suojaavat tekijät

Työntekijän käsikirja

Omaiset mielenterveystyön tukena Tampere ry

Työmallin päämäärät

Lasta suojaavat tekijät -keskustelu on Stakesissa kehitettyyn Lapset puheeksi -työmalliin pohjautuva neuvonnallinen työmalli. Sen päämääränä on tukea vanhemmuutta ja lasten kehitystä perheissä, joissa vanhemmalla on sairaus, erityistä tuen tarvetta tai omia ongelmia. Tarkoituksena on myös kartoittaa perheen ja lapsen mahdollisesti tarvitsemat tukitoimet ja toimia sen mukaisesti.

Työmallin struktuurit

- mukana sairastava vanhempi tai jos mahdollista molemmat vanhemmat
- lapset mukaan ainoastaan, jos vanhempi itse tekee aloitteen
- tapaamiset joko toimipaikassa tai perheen kotona
- yhdestä kahteen 30-60 minuutin tapaamista

Miten se tehdään?

- asiakkaalta kysytään, onko hänellä lapsia
- sovitaan 1-2 tapaamista
- kerrotaan, että asiakas voi ottaa puolison mukaan
- työntekijä voi käyttää apunaan työntekijän opasta

Lasta suojaavat tekijät – työmallin sisällöt

7. Tutustuminen ja työtavan esittely
8. Kartoitetaan lapsen vahvuudet, ongelmat ja elämäntilanne
9. Annetaan vanhemmille eväitä lapsen kehityksen tukemiseksi
10. Kerrotaan perheelle tukimuodoista ja autetaan järjestämään tarvittavat tutkimukset, hoidot ja tuki
11. Lisäosiona työmalliin voidaan liittää Kummitoimintamalli erillisen käsikirjan mukaan
12. Jos syntyy huoli lasten pärjäämisestä, ehdotetaan Neuvonpitoa

Oheismateriaali

Ennen työmallin toteuttamista työntekijän olisi hyvä lukea Miten autan lastani - opas (Omaiset mielenterveystyön tukena Uusimaa ry) ja tutustua Stakesin julkaisemaan Lapset puheeksi –lokikirjaan, ja jossa annetaan yksityiskohtaisempaa tietoa vanhemman sairauden vaikutuksista lapseen ja eri ikäisten lasten normaalista kehityksestä. Lokikirjan voi tulostaa Stakesin www-sivuilta (www.stakes.fi/toimivaperhe/tyomenetelmat).

Alkukartoitus:

Perherakenne: Ketä perheeseen kuuluu?

Perheenjäsen	Ikä	Rooli
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		

Perheen tilanne lyhyesti (minkälaisista ongelmista on kysymys, ketä koskee, milloin alkanut)

Ensimmäinen tapaaminen:

1. Tutustuminen ja työtavan esittely

- Työntekijän esittely tehty
- Työtavan esittely: menetelmä, aikaraamit, tarkoitus tehty
- Keskustelu luottamuksellisuudesta tehty
- Lupa ottaa yhteyttä hoitavaan henkilöön tehty
- Perheen struktuurit ja historia lyhyesti tehty
- Vanhemmille annettu kirjallista materiaalia
 - Lastenkirjat tehty
 - Opas vanhemmille tehty
 - Opas lapselle tehty

Vinkkejä työntekijälle:

- *työskentelyn tausta: ”työtapa joka toteutetaan jokaisen lapsiperheasiakkaan kanssa”, ”on huomattu olevan hyötyä lapsille, jos heidän tilanteeseensa kiinnitetään huomiota”*
- *onko vanhemmilla kysyttävää? Jäikö jokin asia mietittävään?*
- *vanhemmilla voi olla pelko huostaanotosta, ”lapsista tehdään potilaita...”*

2. Lasta suojaavien tekijöiden kartoitus

Kartoitus tehdään vanhemman kanssa. Tässä on tarkoituksena käydä lapsen arjen sujuvat kohdat läpi, vahvistaa niitä ja etsiä haavoittuvuuksia sekä käydä läpi keinoja, josta voi olla apua haavoittuvuuksien korjaamiseen.

- Millainen lapsi on kotona, persoonana, kuvauksia lapsesta
 tehty
- Kaverit: onko kavereita, montako, onko hyviä kavereita, tuoko kavereita kotiin, käykö yökylässä, onko kaverit vanhemman mielestä lapselle hyvää seuraa, onko iloa ja menoa?
 tehty
- Harrastukset, onko harrastuksia, viihtyykö, miten sujuu, onko muutoksia harrastuksissa?
 tehty

- Koulu/päiväkoti, viihtyykö, mistä aineista tykkää, onko kavereita koulussa, jaksako tehdä läksyt, onko muutosta koulussa pärjäämisessä verrattuna aiempaan, kiusataanko, ovatko vanhemmat olleet yhteydessä opettajaan, miten kouluunlähdöt sujuvat, iltapäivät koulun jälkeen?

tehty

- Lapsen suhde omiin vanhempiin, suhde sisaruksiin

tehty

- Lapsen ymmärrys vanhemman tilanteesta: mitä vanhempi ajattelee lapsen ymmärtävän, onko asiasta puhuttu, mitä lapselle on kerrottu, onko lapsi itse ottanut puheeksi asiaa?

tehty

Arjen sujuminen: kuka laittaa ruuan, huolehtii käytännön asioista, miten paljon lapset ottavat vastuuta arjen sujumisesta, onko suhteessa ikätasoon, tehdäänkö perheen kanssa yhdessä jotakin, miten paljon on kotona, palaako ajoissa kotiin iltaisin, meneekö nukkumaan ajoissa, miten asiat sujuvat lomilla ja viikonloppuisin?

tehty

- Perheen ulkopuoliset aikuiset, onko heitä, ketä, missä, onko lapsen suhde vanhemman mielestä merkittävä?

tehty

- Vahvuudet ja huolet lapsista? Jos on huolia, tehdään ne hyvin konkreettisiksi.

tehty

Toinen tapaaminen:

1. Erityisesti puheeksi otettavat kysymykset

- **Syylisyys:** annetaan vanhemmille tietoa siitä, miten lapset voivat syyllistyä vanhemman ongelmista, sekä miten vanhempi voi vähentää lasten syyllisyyden tunteita

Vinkkejä työntekijälle:

- *jos lapset eivät ymmärrä, että vanhemman muuttunut käytös johtuu vanhemman omista ongelmista, he usein tulkitsevan sen johtuvan heistä: ”isä on väsynyt ja surullinen, kun en ole tehnyt kotitöitä”, ”äiti juo, koska se ei muuten jaksa meidän kanssa”*
- *vanhempi voi myös huomaamattaan syyllistää lapsia voidessaan huonosti ”en jaksa teidän kanssanne, kun tappelette”*
- *on hyvä, jos vanhempi voi sanoa lapselle, että väsymys / ärtyisyys ym. oireet johtuvat vanhemman sairaudesta / ongelmasta / vaikeasta tilanteesta eivätkä lapsen käytöksestä*

tehty

- **Vanhemman hoito:** puhua vanhemman kanssa siitä, että lasta suojaa tieto siitä, että vanhemman vointi on aikuisten vastuulla. Lapsi ei voi omalla käytöksellään ratkaista vanhemman ongelmaa tai parantaa eikä sairastuttaa vanhempaa.

Vinkkejä työntekijälle:

- *lapsi voi yrittää auttaa vanhempiaan olemalla kiltti ja avulias*
- *jos vanhempi ei voi paremmin, lapsi yrittää enemmän ja enemmän, ottaa vastuuta vanhemman voinnista*
- *lapselle tärkeä viesti, että vanhempi hoitaa itseään ja saa apua -> lapsi voi vapautua liiasta vastuusta*
 - *”on mukavaa, kun autat kotona, mutta ei sinun tarvitse kaikkea tehdä”*
 - *”aina ei tarvitse olla kiltti: saat olla myös vihainen ja eri mieltä, en minä siitä rikki mene”*

tehty

- **Kotityöt:** miten arki sujuu, kenellä on vastuu?

Vinkkejä työntekijälle:

- *lapset voivat auttaa ikätasonsa mukaan*
- *vastuu säilyy aikuisilla ja lapsi saa olla lapsi*
- *jos vanhempi ei jaksa hoitaa kotia, hankitaan ulkopuolista apua tai mietitään muita keinoja*

tehty

- **Vanhemman ärtyvyys ja mahdollinen väkivaltaisuus:** otetaan puheeksi ja tarkistetaan että lapset ovat turvassa

Vinkkejä työntekijälle:

- *”usein kun vanhemman voimat ovat vähissä pinna palaa helposti ja kyky hallita omaa käytöstä ja reaktioita heikkenee”*
- *”onko teidän perheessä tapahtunut tällaista? Kerrotko vähän tarkemmin?”*
- *tarvittaessa neuvonpidon järjestäminen tai yhteys lastensuojeluun*

tehty

- **Lasten pelko vanhempien erosta:** kerrotaan vanhemmille että lapset saattavat usein pelätä vanhempien eroavan jos riitoja on paljon. Kannustetaan vanhempia ottamaan asia puheeksi. Jos ero on tulossa, kannustetaan vanhempia puhumaan asiasta myös lasten kanssa.

Vinkkejä:

- *sairaus lisää usein riitoja, kireyttä ja puhumattomuutta vanhempien välillä*
 - *lapset aistivat tämän, ja voivat usein pelätä, että vanhemmat eroavat*
- *onko erouhka todellinen vai ei, riitely tai ero ei johdu lapsista*
- *”Olette varmaan huomanneet, että meillä on enemmän riitoja kuin ennen. Meillä on vähän rankkaa nyt. Riidat johtuvat siitä, ei teistä. Ei me olla kuitenkaan eroamassa, vaan yritetään selvittää asioita välillämme”*
- *jos vanhemmat ovat eroamassa, on siitä hyvä kertoa lapsille korostaen sitä, että ero ei ole lasten syytä.*

tehty

- **Lasten pelko siitä, että vanhempi vahingoittaa itseään.** Puhutaan vanhempien kanssa siitä, että monet lapset, jotka huomaavat vanhemman voivan huonosti, voivat pelätä, että vanhempi tekee pahaa itselleen tai että vanhemmalle sattuu jotain. Mitä lapset ovat nähneet, kuulleet, aavistaneet ja miten asian voisi ottaa lasten kanssa puheeksi?

Vinkkejä työntekijälle:

- *mahdolliset aiemmat itsemurhayritykset hyvä ottaa puheeksi, jos lapset niistä tietoisia*
- *puheeksi ottaminen voi olla vaikeaa: annetaan vanhemmalle aikaa tähän*
- *Miten vanhempi voi puhua lapsen tiedossa olevista itsemurha-ajatuksista:*
 - *toivottomuus ja itsemurha-ajatuksiset osa masennusta, ja vanhempi saa hoitoa siihen*
 - *vanhempi voi luvata lapselle, että ei vahingoita itseään, vaan ottaa välittömästi yhteyttä hoitopaikkaan, jos tuntuu oikein toivottomalta*
 - *synkät ajatukset tai itsemurhayritys ei johdu lapsen kiukuttelusta tai huonosta koenumeroista*
- *jos vanhempi ei ole valmis tekemään turvasuunnitelmaa työntekijän tehtävä huolehtia vanhemman hoidosta ja turvallisuudesta*

tehty

2. Eväät kehityksen tueksi

Kerrataan ja käydään läpi lapsen normaalia kasvua ja kehitystä suojaavien tekijöiden toteutuminen/vahvistaminen kunkin lapsen kohdalla. Perhetyöllä voidaan vaikuttaa erityisesti arjen sujumiseen ja perheen ihmissuhteisiin sekä sosiaalisen elämän säilymiseen kodin ulkopuolella. Asiallinen tieto sairaudesta/vaikeuksista helpottaa vanhempia.

Ymmärrys:

”Lapsen mieltä helpottaa tieto siitä, että sinulla on sairaus/omia ongelmia eikä itkuisuus ja ärtyisyys johdu siitä, että lapsi olisi tehnyt jotain väärin”

” Millähän tavoin voisitte kertoa perheenne tilanteesta lapselle?”

Tunteet:

”Lasten peloista ja muista tunteista on hyvä puhua lapsen kanssa”

” On hyvä, että olet puhunut lapsesi kanssa siitä, että ette ole eroamassa, vaikka riitoja on ollutkin normaalia enemmän”

Arki:

”Arjen sujuminen suojaa lasta”

”Voisitko saada kotiapua, että lapset eivät joutuisi liian lujille?”

Ihmissuhteet ja harrastukset:

”Hyvä suhteet vanhempiin ja muihin läheisiin ihmisiin sekä omat kaverit ja harrastukset suojaavat lasta”

”On hyvä että lapsella on hyvä suhde isovanhempiin, tätä kannattaa tukea jatkossakin”

”Olisikohan mahdollista, että kannustaisitte lasta jatkamaan keskeytynyttä harrastusta”

tehty

5. Kummitoiminnan ehdottaminen, jos tarvetta verkoston vahvistamiseen

- Kerro vanhemmalle Kummitoiminnasta (Kummitoiminnan lokikirjan mukaan)
- Kummitoiminnan tarkoitus on saada lapselle turva-aikuinen
- turva-aikuinen etsitään perheen omasta verkostosta
- kummin kanssa tehdään kummisopimus
- myös kummi saa tietoa lasta suojaavista tekijöistä, ja mahdollisuuden osallistua kummien vertaisryhmään

tehty

4. Tukitoimien esittely:

Kerrotaan myös muista lapsiperheiden tukitoimista, joista perhe voisi hyötyä:

- perheinterventio
- perhekurssit, sopeutumisvalmennuskurssit
- perhelomat
- lasten, aikuisten, nuorten ryhmät
- sosiaalityön tukitoimet: kotiapupalvelu, tukiperheet ym.

tehty

6. Neuvonpito, jos vanhemmilla tai työntekijälle nousee huoli lasten hyvinvoinnista

- Kerro vanhemmalle Neuvonpidosta:
- Neuvonpito on kokous, jossa huolta tarkastellaan
- Kokoukseen kutsutaan paikalle työntekijöitä tai perheelle läheisiä ihmisiä, joista saattaisi olla apua
- Neuvonpidon pohjalta vanhemmat voivat päättää, kuinka haluavat toimia huolen kanssa
- Neuvonpito valmistellaan yhdessä perheen/vanhempien kanssa
- esim. ketä kutsutaan, mistä on hyvä puhua jne..

tehty